

Briselē, 2026. gada 22. aprīlī
(OR. en)

8452/26

ENER 193

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 22. aprīlis
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2026) 2676 final
Temats:	KOMISIJAS IETEIKUMS (22.4.2026) par šķēršļu novēršanu elektroenerģijas pirkuma līgumu un citu enerģijas pirkuma līgumu izstrādei

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2026) 2676 final.

Pielikumā: C(2026) 2676 final

Briselē, 22.4.2026.
C(2026) 2676 final

KOMISIJAS IETEIKUMS

(22.4.2026)

par šķēršļu novēršanu elektroenerģijas pirkuma līgumu un citu enerģijas pirkuma līgumu izstrādei

{SWD(2026) 118 final}

KOMISIJAS IETEIKUMS

(22.4.2026)

par šķēršļu novēršanu elektroenerģijas pirkuma līgumu un citu enerģijas pirkuma līgumu izstrādei

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

- (1) Atjaunīgajai enerģijai ir izšķiroša nozīme tīras, cenas ziņā pieejamas un drošas elektroenerģijas nodrošināšanā mājāsaimniecībām, uzņēmumiem un rūpniecībai visās ekonomikās nozarēs un Savienības dekarbonizācijas mērķu sasniegšanā.
- (2) Atjaunīgās enerģijas iekārtu izvēršanas paātrināšana ir būtiska, lai līdz 2030. gadam sasniegtu Savienības atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju (vismaz 42,5 %), kas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā¹. Tā ir nepieciešama arī, lai palīdzētu sasniegt Savienības 2030. gada mērķrādītāju, proti, samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 55 % saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119².
- (3) Komisija 2022. gada maijā pieņēma Ieteikumu (ES) 2022/822³. Minētajā ieteikumā galvenā uzmanība tika pievērsta tam, kā novērst regulatīvos šķēršļus atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumiem. Tā pamatā bija Direktīvas (ES) 2018/2001 15. panta 8. punkts, kas uzliek dalībvalstīm pienākumu likvidēt visus nepamatotus šķēršļus atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumiem un ziņot par panākto progresu to nacionālajos enerģētikas un klimata plānos (NEKP). Ar to pašu pantu tika ieviesti jauni noteikumi par enerģijas pirkuma līgumiem.
- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/943⁴ 2. panta 77) punktā “elektroenerģijas pirkuma līgums” jeb “EPL” ir definēts kā “līgums, saskaņā ar kuru fiziska vai juridiska persona piekrīt iepirkt elektroenerģiju no elektroenerģijas ražotāja, pamatojoties uz tirgus principiem”. Lai gan EPL parasti ir saistīti ar ražošanu, ko nodrošina jauni aktīvi, minētā definīcija attiecas arī uz līgumiem, kuru pamatā ir esošā ražošana, ja par tiem vienojas, pamatojoties uz tirgus principiem. Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta otrās daļas 14.q) punktā “atjaunīgās enerģijas pirkuma līgums” ir definēts kā “līgums, kurā fiziska vai juridiska persona piekrīt pirkt atjaunojamo

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

³ Komisijas Ieteikums (ES) 2022/822 (2022. gada 18. maijs) kā paātrināt par atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgas enerģijas projektiem un atvieglot enerģijas pirkuma līgumu slēgšanu (OV L 146, 25.5.2022., 132. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/822/oj>).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu, OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

enerģiju tieši no ražotāja, un šādi līgumi citu starpā var būt atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumi un atjaunīgās siltumenerģijas un aukstumenerģijas pirkuma līgumi”. Tādējādi pēdējā minētā definīcija ietver arī atjaunīgā ūdeņraža pirkuma līgumus⁵, atjaunīgās siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas pirkuma līgumus un biometāna pirkuma līgumus.

- (5) Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 15. panta 8. punktu pēc dalībvalstu veiktajiem novērtējumiem Komisijai ir jāanalizē šķēršļi atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumiem, arī atjaunīgo energoresursu EPL, īpašu uzmanību pievēršot šķēršļiem pārrobežu atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumiem, un jāizdod norādījumi par minēto šķēršļu novēršanu. Konkrēti, Komisija var palīdzēt dalībvalstīm apzināt atjaunīgās enerģijas pirkuma līgumu potenciālu to attiecīgajos tirgos, lai sasniegtu to devumu Savienības atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju sasniegšanā. Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 19.a panta 10. punktu Komisijai ir jānovērtē, vai EPL tirgos joprojām pastāv šķēršļi un vai EPL tirgi ir pietiekami pārredzami. Minētajā punktā ir arī noteikts, ka Komisija var izstrādāt norādījumus šķēršļu likvidēšanai, tostarp par nesamērīgām procedūrām vai maksām.
- (6) Regulas (ES) 2019/943 19.b pantā Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūrai (*ACER*) tiek uzdots veikt EPL tirgus ikgadēju novērtējumu gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī. Lai izpildītu šo pienākumu, *ACER* 2025. gada novembrī publicēja pirmās informatīvās lapas par konkrētām valstīm un vienu informatīvo kopsavilkuma lapu par Savienību⁶. Tās papildināja vairumtirgus uzraudzības ziņojumu⁷, kurā iekļauta arī iedaļa par ilgtermiņa tirgu lomu, t. sk. EPL lomu. Regulas (ES) 2019/943 19.b pantā arī ir noteikts, ka *ACER* ir jānovērtē, vai ir vajadzīgi papildu brīvprātīgi izmantojami EPL paraugi. Pēc minētā novērtējuma *ACER* 2024. gada oktobrī secināja, ka esošie paraugi, ko izstrādājušas nozares apvienības un valstu struktūras, ir pietiekami pašreizējām tirgus vajadzībām un ka jēgpilnāka ietekme uz EPL tirgu būtu būtisku tirgus šķēršļu, piemēram, projektu izstrādes problemātisko aspektu, novēršanai⁸.
- (7) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/944⁹ 18.a pants reglamentē riska pārvaldību, ko veic elektroenerģijas piegādātāji. Šis regulējums ietver EPL izmantošanu kā daļu no piegādātāju riska ierobežošanas stratēģijām līdztekus citiem instrumentiem, piemēram, regulētā tirgū netirgotiem nākotnes līgumiem. Ja EPL tirgi ir pietiekami attīstīti, minētais noteikums ļauj dalībvalstīm pieprasīt, ka mazumtirdzniecības piegādātājiem jāizmanto atjaunīgo energoresursu EPL, tā potenciāli radot pieprasījuma puses stimulus EPL tirgum valsts līmenī.
- (8) Ilgtermiņa instrumenti ir būtiski, lai veicinātu investīcijas tīrā enerģijā gan elektroenerģijas, gan citu energonesēju jomā. Visizplatītākie ilgtermiņa instrumenti elektroenerģijas nozarē ir nākotnes tirgus produkti¹⁰, EPL tirgi un – attiecībā uz

⁵ Šajā kontekstā “ūdeņradis” attiecas arī uz ūdeņraža atvasinājumiem, piemēram, amonjaku.

⁶ *ACER* – Power Purchase Agreements country sheets Monitoring Report 2025, 2025. gads.

⁷ *ACER* – Progress of EU electricity wholesale market integration – 2025 Monitoring Report, 2025. gads.

⁸ *ACER* – Assessment on the need of *ACER*'s voluntary Power Purchase Agreement template(s), 2024. gads.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

¹⁰ Šajā ieteikumā “nākotnes tirgi” attiecas uz produktiem, kuru piegāde paredzēta divas dienas pirms elektroenerģijas patēriņa un ražošanas reāllaikā, un ietver biržā tirgotus produktus, piemēram, regulētā tirgū tirgotus nākotnes līgumus.

publisko atbalstu tieša cenu atbalsta shēmas veidā – divvirzienu cenu starpības līgumi ($2w-CfD$)¹¹. Pašreizējā tirgus prakse nākotnes tirgos piedāvā ierobežotu atbalstu ilgtermiņa investīcijām atjaunīgajā enerģijā vai kodolenerģijā un ir labāk piemērota īstermiņa (nākamā mēneša) vai vidēja termiņa vajadzību apmierināšanai¹². Instrumenti ar ilgāku termiņu, piemēram, EPL un $2w-CfD$, kļūst par svarīgiem atjaunīgās enerģijas un kodolenerģijas izvēršanas veicinātājiem, kas nodrošina cenu stabilitāti un uzlabo jaunu projektu finansiālo dzīvotspēju. EPL un $2w-CfD$ var atbalstīt papildu investīcijas atjaunīgās enerģijas iekārtās un kodoliekārtās un sniegt patērētājiem ieguvumus no tīras un mazoglekļa enerģijas¹³. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāplāno un jāīsteno elektroenerģijas ražošanas atbalsta shēmas tā, lai tās papildinātu un veicinātu EPL.

- (9) EPL var būt noformēti kā dažādu veidu līgumi, kas ietver atšķirīgu riska sadalījumu iesaistītajām pusēm. Fiziski EPL ietver fizisku elektroenerģijas piegādi un ar to saistītos balansēšanas un grafiku sastādīšanas pienākumus. Tie pakļauj patērētāju apjoma un nebalansa riskam. Finanšu EPL darbojas kā līgumi, par kuriem norēķinās finansiāli par atsauces tirgus cenu, savukārt par tādiem jautājumiem kā fiziskās piegādes kārtība un nebalansa pārvaldība vienojas atsevišķi. EPL var atšķirties arī pēc piegādes profila. EPL, kuros izmanto principu “maksā par saražoto”, apjoma risku pārnes uz patērētāju (noņēmēju), kurš ir pakļauts ražošanas un profila riskam, kas var būt nozīmīgs variablas atjaunīgās enerģijas ražošanas aktīvu kontekstā¹⁴. Bāzes slodzes vai pielāgota piegādes profila EPL nodrošina fiksētu piegādes profilu, tādējādi pārvirzot profila un balansēšanas riskus uz ražotāju vai starpnieku. Turklāt korporatīvie EPL, kas noslēgti starp elektroenerģijas ražotājiem un tirgus dalībniekiem, kuri nav galapatērētāji (piemēram, piegādātājiem vai tirgotājiem), parasti ir vērsti uz cenas riska ierobežošanu un dekarbonizācijas mērķu atbalstīšanu. Tomēr tie var radīt papildu kredītrisku, bāzes risku un regulatīvo risku salīdzinājumā ar EPL, kas noslēgti ar licencētiem piegādātājiem. Tādējādi EPL struktūras izvēle nosaka cenas, apjoma, profila, balansēšanas un kredīta risku sadalījumu starp līgumslēdzējam pusēm. Šīs izvēles ietekmē tīras enerģijas investīciju banku finansējuma piesaistīšanas spēju.
- (10) Pārrobežu EPL ir divpusējs līgums, saskaņā ar kuru patērētājs iegādājas elektroenerģiju no ražotāja, kas atrodas citā valstī¹⁵. Pārrobežu EPL ir sarežģītāki nekā iekšzemes EPL, ņemot vērā riskus, ko rada pārrobežu cenu atšķirības starp tirdzniecības zonām un starpsavienotāju plūsmām. Minētos riskus līgumslēdzējas

¹¹ Regulas (ES) 2019/943 19.d pantā ir noteikts pienākums izmantot divvirzienu cenu starpības līgumus, ja dalībvalstis nodrošina atbalsta shēmas konkrētu tehnoloģiju izstrādei.

¹² ACER – Progress of EU electricity wholesale market integration – 2025 Monitoring Report, 2025. gads.
¹³ Sk. ACER – Progress of EU Electricity wholesale market integration – 2025 Monitoring Report, 2025. gads, 45. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1747 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulas (ES) 2019/942 un (ES) 2019/943 attiecībā uz Savienības elektroenerģijas tirgus modeļa uzlabošanu (OV L, 2024/1747, 26.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>) un Komisijas norādījumus par divvirzienu cenu starpības līgumu izstrādi (OV C, C/2025/6701, 19.12.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6701/oj>).

¹⁴ Tradicionāli lielākā daļa EPL ir izmantojuši principu “maksā par saražoto”. Tomēr atjaunīgās enerģijas ražošanas aktīvu pieaugošā cenu “kanibalizācija” (kad konkrētas energotehnoloģijas ieņēmumi un vērtība samazinās šīs tehnoloģijas plašākas izplatības dēļ) un negatīvu cenu stundu skaita palielināšanās ietekmē līgumu rentabilitāti attīstītājiem un patērētājiem un tādējādi ietekmē šāda veida modeļa izmantošanu.

¹⁵ Tā kā dažās dalībvalstīs ir vairākas tirdzniecības zonas, EPL starp patērētāju un ražotāju, kas atrodas dažādās tirdzniecības zonās vienā un tajā pašā valstī, būtu daudzas pārrobežu EPL iezīmes.

pusēs var mazināt, ierobežojot risku elektroenerģijas nākotnes tirgos vai iegūstot ilgtermiņa pārvades tiesības.

- (11) Enerģētikas kopienas līgumslēdzēju pušu mērķis ir dekarbonizēt energosistēmas un integrēt Savienības iekšējā elektroenerģijas tirgū, kā rezultātā tiktu izveidota tirgu sasaiste. Tādējādi pārrobežu EPL starp tirgus operatori Enerģētikas kopienas līgumslēdzējās pusēs un Savienības dalībvalstīs var atbalstīt pakāpenisku tirgus integrāciju un investīcijas tīras enerģijas ražošanā, vienlaikus mazinot cenu svārstīgumu.
- (12) Elektroenerģijas apjoms, par kuru Savienībā katru gadu tiek noslēgti līgumi, izmantojot jaunus korporatīvos EPL, laikposmā no 2020. līdz 2024. gadam palielinājās četras reizes – no 7,4 TWh līdz 31,4 TWh. Tāpat noslēgto līgumu skaits palielinājās no 60 līgumiem 2020. gadā līdz 276 līgumiem 2024. gadā. Pēc šīs paātrinātās paplašināšanās 13 dalībvalstīs var uzskatīt par nobriedušiem EPL tirgiem, savukārt 7 dalībvalstīs var klasificēt kā jaunietekmes tirgus. Pārējās 7 dalībvalstīs līgumu skaits ir ļoti mazs. Lai gan sākotnēji EPL tirgū dominēja vēja enerģijas ražošana, 2024. gadā lielākā daļa līgumu bija balstīti uz saules fotoelementu enerģijas ražošanu, un vairāk nekā 10 % bija hibrīdlīgumi, kuros apvienotas vairākas tehnoloģijas, to vidū uzkrāšanas aktīvi. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozare ir galvenais EPL tirgus virzītājspēks, un 2024. gadā vairāk nekā 40 % elektroenerģijas tika piešķirti saskaņā ar minētajiem līgumiem, kam seko metālrūpniecības un kalnrūpniecības nozare, ražošanas līdzekļu nozare un ķīmiskās rūpniecības nozare¹⁶.
- (13) Pastāv ierobežots publiski zināmu divpusēju līgumu kopums, kuru pamatā ir kodolenerģijas ražošana, un tie ir uzskatāmi par EPL tikai tad, ja tie atbilst Regulas (ES) 2019/943 2. panta 77) punktā dotajai definīcijai. Nesenos zināmos gadījumos līgumi ir noslēgti starp elektroenerģijas uzņēmumu un lielu patērētāju vai ar patērētāju konsorciju, lai iegādātos elektroenerģiju no esoša ražošanas aktīva. Kodolenerģijas EPL varētu palīdzēt finansēt jaunas iekārtas, piemēram, izmantojot sadarbīgu investīciju modeļus.
- (14) Ir noteiktas divas galvenās šķēršļu kategorijas EPL izstrādei, proti, regulatīvie un neregulatīvie šķēršļi. Turklāt tirgus dinamika dažkārt var neveicināt EPL slēgšanu.
- (15) Pirmkārt, regulatīvie šķēršļi ir šādi: grāmatvedības noteikumi par to, kā tiek uzskaitīti EPL; noteikumu un izcelsmes apliecinājumu regulējuma īstenošanas dalībvalstīs ietekme uz korporatīvo pircēju ilgtspējas politiku un vispārējie regulatīvie šķēršļi atjaunīgās enerģijas izvēršanai, piemēram, tīkla piekļuves noteikumi vai ilga atļauju izsniegšana.
- (16) Otrkārt, neregulatīvi šķēršļi, kas kavē izaugsmi EPL tirgos, ir potenciālo pircēju kredītpēja; zināšanu trūkums un citas grūtības mazo un vidējo patērētāju vidū saistībā ar EPL noslēgšanu ar lieliem enerģijas ražošanas aktīviem; EPL tirgu ierobežotā pārredzamība; EPL līgumu standartizācijas trūkums un tas, ka publiskie pircēji EPL izmanto ierobežoti.
- (17) Treškārt, tas, kā tirgus dinamika ietekmē EPL izaugsmi, ietekmē arī EPL attīstības tempu, tomēr tas nav šķērslis. It īpaši atjaunīgo energoresursu cenu “kanibalizācijas”¹⁷

¹⁶ Dati no publikācijas Grant Thornton, *Capgemini Invent – Understanding the renewable electricity purchase agreements market 2026*.

¹⁷ “Kanibalizācija” notiek tad, kad konkrētas enerģijas tehnoloģijas radītie ieņēmumi un vērtība samazinās, jo palielinās minētās tehnoloģijas izplatība tirgū.

pieaugums un negatīvu cenu izplatības pieaugums elektroenerģijas tirgos samazina attīstītāju un pircēju interesi par tradicionālajiem EPL, kuros izmanto principu “maksā par saražoto”, un izraisa kavēšanos EPL sarunās. Tāpat elastības trūkums elektroenerģijas sistēmā un nepieciešamība integrēt nefosilo elastību ātrāk ietekmē atjaunīgo energoresursu EPL tirgus dinamiku un rada stimulus elastības pirkuma līgumu slēgšanai. Likviditātes trūkums dažos nākotnes tirgos ietekmē arī EPL, it īpaši finanšu EPL, jo nākotnes tirgi var kalpot par cenu atsauci un regulētā tirgū netirgoti nākotnes līgumi bieži tiek izmantoti kā papildu nodrošinājums, lai samazinātu EPL līgumslēdzēju cenu riskus.

- (18) Papildus uz tirgu balstītai dinamikai publiskā sektora atbalsts tīrai ražošanai jebkurā konkrētā dalībvalstī būtiski ietekmē arī potenciālo izaugsmi attiecīgajā EPL tirgū. Šāda publiskā atbalsta pieaugums, kas parasti izpaužas kā $2w-CfD$, mazina EPL pievilcību pārdevējiem, jo līgumi ar valsti samazina jaunu projektu risku un finansēšanas izmaksas.
- (19) Attiecībā uz EPL tirgus pārredzamību par EPL, kas pārsniedz noteiktu robežvērtību, ir jāziņo ACER saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1227/2011¹⁸. ACER izmanto minēto informāciju un citus informācijas avotus, lai veiktu EPL tirgu ikgadējo novērtējumu, pamatojoties uz Regulas (ES) 2019/943 19.b pantu.
- (20) EPL un citu enerģijas pirkuma līgumu tirgiem laika gaitā ir vajadzīgs pietiekams skaits enerģijas ražošanas projektu. Jaunas ražošanas un uzkrāšanas jaudas izvēšanu bieži ierobežo vairāki faktori, piemēram, piekļuve tīklam vai atļauju izsniegšana. To var novērst, ieviešot regulatīvus un politikas pasākumus, lai novērstu problemātiskos posmus, kas palēnina atļauju izsniegšanas procedūras un kavē jaunu ražošanas un uzkrāšanas projektu izvēšanu. Šie pasākumi ietver atļauju izsniegšanas procedūru digitalizāciju un to, ka tiek nodrošināts, ka atļauju izsniegšanas iestādēm ir pietiekams personāls. Lai paātrinātu atļauju izsniegšanu, ir svarīgi efektīvi un savlaicīgi transponēt un īstenot Direktīvas (ES) 2018/2001 noteikumus par atļauju izsniegšanu un telpisko plānošanu.
- (21) EPL veicināšana tīras elektroenerģijas iepirkšanai būtu jāapsver līdztekus pieprasījuma puses energoefektivitātes un elastības pasākumiem, lai samazinātu pieprasījumu un maksimumslodzi un veicinātu elastīgu patēriņu. Integrētas pieejas, kas apvieno energoefektivitātes pakalpojumus, piemēram, energosnieguma līgumus, ar EPL, palīdz samazināt pakļautību cenu svārstībām, palielināt enerģijas pieejamību galapatērētājiem un samazināt vispārējās sistēmas un enerģētikas pārkārtošanas izmaksas. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāmudina EPL patērētāji, it īpaši publiskās struktūras un lielie enerģijas patērētāji, apsvērt EPL kombinēšanu ar izmaksu ziņā efektīviem energoefektivitātes un elastības pasākumiem.
- (22) Regulas (ES) 2019/943 19.a panta 5. punktā ir paredzēta iespēja projektiem, kas piesakās atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas atbalsta shēmām vai gūst labumu no tām, daļu no elektroenerģijas rezervēt pārdošanai, izmantojot tirgabalstītus pasākumus, to vidū EPL. $2w-CfD$ un EPL kombinēšana ir jāveic tā, lai nekropļotu konkurenci un

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1227/2011 (2011. gada 25. oktobris) par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

nodrošinātu, ka EPL tiek sagatavoti saskaņā ar tirgus nosacījumiem¹⁹. Tā kā Regula (ES) 2019/943 paredz izmantot *2w-CfD* tieša cenu atbalsta shēmām investīcijām jaunās elektroenerģijas ražošanas ietaisēs elektroenerģijas ražošanai no vairākiem atjaunīgajiem energoresursiem un kodolenerģijas, šāda veida kombinācija, visticamāk, kļūs biežāka²⁰. Tomēr, ja valsts vēlas sasniegt citus politikas mērķus, piemēram, mērķorientētu atbalstu konkrētām nozarēm, pastāv citas valsts atbalsta iespējas, piemēram, tās, kas iekļautas tīras rūpniecības valsts atbalsta regulējumā²¹. Papildus stimulējot enerģētikas pārkārtošanu ar tādiem līdzekļiem kā *2w-CfD*, ko var kombinēt ar EPL, samazināsies EPL cenas, kas nāks par labu patērētājiem.

- (23) Attiecībā uz pircēju kredībspēju Regulā (ES) 2019/943 ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, ka ir ieviesti instrumenti, piemēram, garantiju shēmas par tirgus cenām, lai samazinātu finanšu riskus, kas saistīti ar patērētāju maksājumu saistību neizpildi, un ka tie ir pieejami lietotājiem, kuri saskaras ar šķēršļiem ienākšanai EPL tirgū un nav nonākuši finansiālās grūtībās. Šajā satvarā dalībvalstīm ir atļauts paļauties uz privātiem instrumentiem vai izveidot valsts atbalstītas garantijas. Savienības līmenī Eiropas Investīciju banka un Komisija 2025. gadā sāka izmēģinājuma programmu, lai nodrošinātu pretgarantiju daļai no EPL, ko noslēguši vidējie un lielākie uzņēmumi; šī iniciatīva papildina valstu garantijas²². Regulā (ES) 2019/943 ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jākoordinē savas iniciatīvas, tostarp arī Savienības līmenī. Tāpēc, ja dalībvalstis nolemj izstrādāt valsts atbalstītas garantijas, tām būtu jānodrošina pienācīga koordinācija ar EIB instrumentu.
- (24) EPL noslēgšana privātās vai publiskās tirgus platformās palīdz palielināt standartizāciju un pārredzamību EPL tirgū. Tas piesaista likviditāti, samazina darījumu izmaksas un galu galā samazina šķēršļus ienākšanai tirgū. Standartizēti EPL, kas tiek piedāvāti šajās platformās, var gūt labumu arī no instrumentiem, piemēram, garantiju shēmām par tirgus cenām²³. No otras puses, ir vajadzīgi arī pielāgoti EPL, lai daži patērētāji varētu labāk ierobežot risku saistībā ar savu patēriņu. Atkarībā no tirgus vēlmes elektroenerģijas biržas un citi starpnieki var izstrādāt jaunas platformas vai īpašus tirgus produktus, lai atbalstītu EPL tirgu. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka EPL tirgus platformu attīstīšanai nav šķēršļu, ka tirgus dalībnieki tās izmanto brīvprātīgi un ka pastāv godīga konkurence starp valstu tirgus platformām un privātām alternatīvām.
- (25) Vairāku pircēju EPL var palīdzēt novērst dažus šķēršļus, ar kuriem saskaras EPL tirgus. Agregējot pieprasījumu, šie EPL novērš pieprasījuma sadrumstalotību, ļauj mazākiem pircējiem tiem piekļūt un mazina darījuma partnera risku. Tā kā pieprasījuma agregēšana ir sarežģīta un rada augstas darījumu izmaksas, pieprasījuma agregatori var būt svarīga nozīme vairāku pircēju EPL tirgus paplašināšanā.

¹⁹ Komisijas norādījumi par divvirzienu cenu starpības līgumu izstrādi (OV C, C/2025/6701, 19.12.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6701/oj>).

²⁰ Beidzoties atbalsta shēmu termiņam, iekārtu operatori drīkst slēgt arī EPL. Tas, visticamāk, notiks, ja atbalsta shēmas ir īslaicīgas salīdzinājumā ar iekārtas darbību. Šajā ziņā EPL avots var būt kodoliekārtas, "kurām ir ļoti ilgs ekspluatācijas laiks".

²¹ Komisijas paziņojums "Regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta tīras rūpniecības kursu (Tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējums)" (C(2025) 7600).

²² ES elektroenerģijas pirkuma līgumu garantijas finansējums. Pieejams: <https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20250202>

²³ Jebkurai valsts atbalstītai garantijai ir jāatbilst valsts atbalsta noteikumiem. Sk. Komisijas paziņojumu par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstiem garantiju formā (OV C 155, 20.6.2008., 10. lpp.).

Minētie agregatori, to vidū iedzīvotāju vai atjaunīgās enerģijas kopienas, izmanto standarta noteikumus, lai risinātu sarunas ar elektroenerģijas ražotāju un sniegtu skaidru piedāvājumu potenciālajiem pircējiem. Dažos gadījumos starpnieki, piemēram, industriālie parki vai uzņēmumu apvienības, palīdz izveidot pircēju grupas, lai noslēgtu šos līgumus. Galvenie klienti var arī veicināt vairāku pircēju EPL izaugsmi, jo tie ir lielāki klienti, kas nodrošina pietiekamu pieprasījumu, lai ražotājs piedāvātu līguma noteikumus, saskaņā ar kuriem var agregēt mazākus pircējus. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka nav šķēršļu vairāku pircēju EPL un pieprasījuma agregēšanai. Tāpat kā attiecībā uz visiem kopīga iepirkuma līgumiem, vairāku pircēju EPL dalībniekiem ir jāievēro konkurences noteikumi²⁴.

- (26) Publiskajām iestādēm ir ilgtermiņa skatījums uz savu enerģijas patēriņu, un tās var izmantot savu enerģijas pieprasījumu, lai palīdzētu sasniegt Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājus. Šī enerģija tiek iegūta, izmantojot publisko iepirkumu. Publisko iestāžu enerģijas vajadzības var apmierināt arī, iepērkot enerģiju, izmantojot EPL, it īpaši apvienojumā ar energoefektivitātes pakalpojumiem nolūkā samazināt pieprasījumu, arī izmantojot energosnieguma līgumus. Turklāt publiskās iestādes, kas iepērk enerģiju, izmantojot EPL, var darboties arī kā galvenie klienti un piesaistīt citus klientus dalībai vairāku pircēju EPL. Tāpēc publiskajām struktūrām būtu jāveicina pieprasījuma agregēšana, uzņemoties aktīvāku lomu EPL tirgū. Process, kura mērķis ir EPL piesaistīt papildu klientus, būtu jāveic objektīvā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā un nodrošinot atbilstību valsts atbalsta noteikumiem.
- (27) Grāmatvedības noteikumi par to, kā tiek uzskaitīti EPL, attīstās. Konkrēti, Starptautisko grāmatvedības standartu padome (*IASB*) nesēn ir izdevusi grozījumus spēkā esošajās grāmatvedības prasībās, lai precizētu, kā uzskaitīt fiziskus un finansiālus EPL, un Savienība tos ir oficiāli pieņēmusi. Attiecībā uz fiziskiem EPL īpaši svarīgi ir precizēt noteikumus par atbrīvojuma pašu lietošanai piemērošanu. Tomēr ne visi EPL patērētāji piemēro SFPS grāmatvedības standartus, jo daudzi tā vietā piemēro valsts grāmatvedības noteikumus. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāņem vērā EPL tirgū aktīvo ieinteresēto personu viedokļi un jāpārskata grāmatvedības noteikumi, ja tie rada šķēršļus EPL.
- (28) Atjaunīgo energoresursu EPL parasti tiek izmantoti kopā ar izcelsmes apliecinājumiem, kas pierāda, ka elektroenerģija ir iegūta no atjaunīgajiem energoresursiem. Izcelsmes apliecinājumus izsniedz izdevējas struktūras, tos piegādā vairumā un elektroenerģijas patērētāji tos izmanto, lai apliecinātu, ka viņu elektroenerģijas patēriņu nodrošina atjaunīgie energoresursi. Tomēr izcelsmes apliecinājumiem ir zems laika detalizācijas līmenis – tie bieži vien apkopo ražošanu mēneša vai gada līmenī, un tas nozīmē, ka nav lielas saistības ar patērētāja faktisko patēriņu. Šis izcelsmes apliecinājumu laika detalizācijas trūkums arī attur no pieprasījuma elastības vai īstermiņa enerģijas uzkrāšanas izmantošanas, kas saistīta ar atjaunīgās enerģijas ražošanu. Tā pati problēma rodas ģeogrāfiskā līmenī, jo EPL patērētājs var atrasties citā tirdzniecības zonā (pārrobežu EPL), iespējams, ļoti tālu no ražotāja savienojuma salīdzinājumā ar izcelsmes apliecinājuma izdošanas vietu. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to izraudzītās kompetentās struktūras ļauj izdot izcelsmes apliecinājumus un nodot tos ar laika detalizācijas pakāpi līdz tirgus laika

²⁴ Norādījumi par kopīgu pirkšanas vienošanos un standarta noteikumu atbilstību Savienības konkurences noteikumiem ir atrodami 4. un 8. iedaļā Komisijas paziņojumā “Pamatnostādnes par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta piemērojamību horizontālās sadarbības nolīgumiem” (OV C 259, 21.7.2023., 1. lpp.).

vienībai attiecībā uz elektroenerģiju, ko nodrošina uzkrāšanas vienība, atspoguļojot tirdzniecības zonu, kurā notikusi ražošana. Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka ar izcelsmes apliecinājumiem var apmainīties pāri robežām, lai atvieglotu pārrobežu EPL izmantošanu.

- (29) Atšķirībā no EPL citiem enerģijas pirkuma līgumiem nav jāatspoguļo elektroenerģijas tirgus specifika. Ūdeņraža, siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas vai biometāna pirkuma līgumiem var būt daudzas kopīgas iezīmes ar līgumiem par uzglabājamu preču, piemēram, dabasgāzes, iegādi, tostarp tīrības un kvalitātes līmenis.
- (30) Lai atjaunīgā ūdeņraža un biometāna pirkuma līgumos patērēto enerģiju varētu ieskaitīt Direktīvas (ES) 2018/2001 mērķrādītājos, līgumiem ir jānodrošina, ka saistītais ilgtspējas apliecinājums un izcelsmes apliecinājumi tiek pārsūtīti uz Savienības datubāzi²⁵.
- (31) Atjaunīgā ūdeņraža pirkuma līgumi var piesaistīt investīcijas jaunus elektrolīzerus, un tiem ir jāprecizē piegādes veids (piemēram, cauruļvadi vai kuģi), atbilstība regulatīvajiem nosacījumiem un cenu noteikšanas modelis, attiecībā uz kuru tikai parādās atsauces cenu indeksi.
- (32) Biometāna pirkuma līgumos, kas var attiekties uz esošām vai jaunām ražotnēm, ir jāprecizē piegādes veids (piemēram, dabasgāzes cauruļvads vai fiziska piegāde) un cenu noteikšanas modelis. Tāpat kā EPL, biometāna pirkuma līgumus var integrēt plašākā portfeli, kas ietver citas gāzes, vai arī tie var būt finanšu līgums, kas saistīts ar izcelsmes apliecinājumu un ilgtspējas apliecinājumu apmaiņu Savienības datubāzē.
- (33) Lai gan biometāns var šķērsot robežas, šādu pirkuma līgumu tirgus joprojām ir lielā mērā sadrumstalots. Pilnībā funkcionējošas Savienības datubāzes sistematiska izmantošana atjaunīgo gāzveida degvielu izsekošanai palīdzēs palielināt biometāna pārrobežu tirdzniecību starp dalībvalstīm un uzlabot pārredzamību un uzticamību attiecībā uz tā izcelsmi.
- (34) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to atbalsta shēmu struktūra nerada šķēršļus biometāna pārrobežu tirdzniecībai, arī izmantojot biometāna pirkuma līgumus. Pienācīgi definētas publiskā atbalsta shēmas biometāna ražošanai var papildināt šādus līgumus biometāna pārrobežu tirdzniecībā, it īpaši, ja tās ļauj ražotājiem pārdot neatbalstītu biometānu patērētājiem citās dalībvalstīs. Šo jautājumu risināšanu var veicināt arī pāreja no atbalsta, kas balstīts uz ražošanu, uz pieprasījuma puses atbalstu.
- (35) Savukārt siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas pirkuma līgumiem ir vietējs raksturs, un tajos bieži vien ir jāizmanto īpaša infrastruktūra, piemēram, centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas tīkli. Siltuma ražotājs var piegādāt atjaunīgo siltumu vai dzesēšanas enerģiju, izmantojot apkārtējās vides, ģeotermālo vai saules siltumenerģiju vai biomasu, vai piegādāt siltumu no elektriskā katla, kā arī rūpniecisko atlikumsiltumu vai atlikumaukstumu. To var piegādāt tieši vai ar siltumsūkni, un to var apvienot ar siltumenerģijas uzkrāšanu. Galvenais priekšnoteikums ir precīzi kartēt uz vietas pieejamos tīras apsildes un dzesēšanas avotus, to vidū, piemēram, kodoliekārtas, un saskaņot tos ar vietējo pieprasījumu atbilstošā temperatūras līmenī. Lai gan siltuma ražošana, it īpaši rūpniecībā, parasti pieder lietotājam, energoapgādes un siltuma kā pakalpojuma līgumi kļūst arvien izplatītāki. Šajā modelī pakalpojumu sniedzējs uzņemas finansiālos, tehniskos un snieguma riskus un uzstāda un darbina apsildes ierīci pircēja iekārtās, arvien biežāk to apvienojot ar siltumenerģijas

²⁵ Direktīvas (ES) 2018/2001 31.a pants.

uzkrāšanu. Elektrificētu risinājumu gadījumā pakalpojumu sniedzējs var darboties kā agregators, kas pārdod elastību elektroenerģijas tirgos un tīkla pakalpojumos.

- (36) Siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas pirkuma līgumi var palīdzēt mazināt būtisku risku, kas saistīts ar investīcijām siltumapgādē un dzesēšanā, t. i., nenoteiktību attiecībā uz siltuma avota nepārtrauktību un kvalitāti, un nodrošināt ilgtermiņa noteiktību investīcijām. Centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas projektos tos var lietderīgi atbalstīt ar īpašām riska mazināšanas shēmām. Topošajā atjaunīgā siltuma un atlikumsiltuma tirgū²⁶ rūpniecībā svarīgi ir arī siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas pirkuma līgumi, lai palielinātu informētību, izmantojot viegli atkārtojamus līgumu veidus un finanšu struktūras. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina pieejamo tīras apsildes un dzesēšanas avotu kartēšana, izmantojot vietējos siltumapgādes un aukstumapgādes plānus, un jāizveido riska mazināšanas shēmas atlikumsiltumam un atlikumaukstumam un atjaunīgajai siltumenerģijai un dzesēšanas enerģijai, it īpaši centralizētajai siltumapgādei un dzesēšanai.
- (37) Šim ieteikumam nebūtu jāskar Savienības tiesību akti, it īpaši enerģētikas un konkurences jomā,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

- (1) Dalībvalstīm būtu jāparedz nosacījumi atjaunīgās enerģijas ražošanas un uzkrāšanas aktīvu ātrai izvēršanai.
- (2) Dalībvalstīm, ieviešot politiku, kas veicina elektroenerģijas pirkuma līgumu (EPL) izmantošanu, būtu jāmudina līgumslēdzējas puses, it īpaši publiskās struktūras un lielie enerģijas patērētāji, apsvērt EPL un izmaksu ziņā efektīvu pieprasījuma puses pasākumu kombināciju energoefektivitātes un elastības jomā.
- (3) Ja tas ir nepieciešams Eiropas mērķu sasniegšanai, dalībvalstīm būtu jāplāno un jāīsteno elektroenerģijas ražošanas atbalsta shēmas tā, lai tās papildinātu un veicinātu EPL un nekropļotu konkurenci elektroenerģijas tirgos.
- (4) Ja investīcijas elektroenerģijas ražošanā tiek atbalstītas, izmantojot divvirzienu cenu starpības līgumus ($2w-CfD$) vai shēmas citā veidā un apvienojumā ar EPL, minētās atbalsta shēmas būtu jāizstrādā tā, lai:
- (a) novērstu šķērssubsidēšanas risku EPL patērētājam;
 - (b) nepieļautu izkropļojumu rašanos EPL tirgos;
 - (c) samazinātu likviditātes pazemināšanās risku citos elektroenerģijas tirgos.
- Dalībvalsts pilnvarotai struktūrai būtu jāļauj pārdot tālāk jebkuram patērētājam, arī pāri robežām, daļu no jaudas, ko atbalsta $2w-CfD$, izmantojot EPL, kuri piešķirti konkurenci veicinošās konkursa procedūrās un kuru termiņš ir aptuveni pieci gadi.
- (5) Ja dalībvalstis nolemj izstrādāt valsts atbalstītas garantijas, tām būtu jānodrošina pienācīga koordinācija ar EIB pretgarantiju aizdevumu instrumentu, lai atbalstītu

²⁶ Direktīva (ES) 2018/2001 nosaka satvaru atjaunīgās siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas līgumiem; tā arī atzīst atlikumsiltuma un atlikumaukstuma atgūšanas nozīmi Savienības energosistēmā un tās sinerģijā ar atjaunīgo enerģiju. Šis ieteikums attiecas uz atjaunīgās siltumenerģijas un dzesēšanas enerģijas un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma pirkuma līgumiem, kuriem ir kopīgas iezīmes.

vidējas kapitalizācijas uzņēmumus un lielākus uzņēmumus nolūkā noslēgt korporatīvos EPL ar atjaunīgās enerģijas piegādātājiem.

- (6) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka nav šķēršļu EPL tirgus platformu izstrādei un ka tirgus dalībnieki tās izmanto brīvprātīgi. Dalībvalstis var apsvērt iespēju piedāvāt tādus instrumentus kā garantiju shēmas par tirgus cenām EPL, ko noslēdz tirgus platformās. Ja dalībvalstis izstrādā valsts tirgus platformas, tām būtu jānodrošina godīga konkurence ar privātām alternatīvām.
- (7) Lai veicinātu EPL pieejamību mazākiem pircējiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka nav šķēršļu vairāku pircēju EPL, jāveicina potenciālo pircēju un starpnieku informētība par šādu līgumu esību un jāatvieglo minēto līgumu noslēgšana jebkādas valsts atbalstītas garantijas ietvaros. Tām būtu jānodrošina, ka ir ieviesti visi nepieciešamie nosacījumi, lai varētu rasties un darboties uzņēmumi, kas nodarbojas ar pieprasījuma agregēšanu. Dalībvalstīm būtu arī jāveicina, ka lielāki pircēji darbojas kā galvenie klienti, ļaujot iesaistīt mazākus pircējus vairāku pircēju EPL.
- (8) Publiskajām struktūrām būtu jāapsver iespēja iepirkt to patēriņam nepieciešamo enerģiju, izmantojot EPL, un būtu jāievieš mehānismi, kas var veicināt šādu iepirkumu, kā arī integrēt EPL energoefektivitātes pakalpojumos. Publiskajām struktūrām būtu jāļauj darboties kā galvenajiem klientiem, objektīvā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā iesaistot mazākus pircējus vairāku pircēju EPL.
- (9) Dalībvalstīm būtu jāņem vērā to ieinteresēto personu viedokļi, kuras darbojas EPL tirgos, un jāpārskata spēkā esošie grāmatvedības noteikumi, kas piemērojami minētajiem līgumiem, ja tie rada šķēršļus konkrētu EPL kategoriju noslēgšanai.
- (10) Attiecībā uz elektroenerģiju dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to izraudzītās kompetentās struktūras ļauj izdot un nodot izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar standartu CEN 16325:2025, kas atbilst šādiem kritērijiem:
 - (a) ir ar laika detalizācijas pakāpi līdz tirgus laika vienībai;
 - (b) attiecas uz elektroenerģiju, ko nodrošina uzglabāšanas iekārta;
 - (c) atspoguļo tirdzniecības zonu, kurā notikusi ražošana;
 - (d) ar tiem var apmainīties pāri robežām.
- (11) Lai atvieglotu to atjaunīgo gāzu izsekošanu, uz kurām attiecas pirkuma līgums, dalībvalstīm būtu jāīsteno tehniskie pielāgojumi, kas vajadzīgi, lai to valsts datubāzes vai izcelsmes apliecinājumu valsts reģistrus varētu integrēt Direktīvas (ES) 2018/2001 31.a pantā minētajā Savienības datubāzē. Tas ļaus tirgus operatoriem iekļaut atbilstošus atjaunīgo gāzu ilgtspējas apliecinājumus, kā arī visus saistītos izcelsmes apliecinājumus, ko izdevušas dalībvalstu izraudzītās kompetentās struktūras.
- (12) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to publiskā atbalsta shēmu struktūra nerada šķēršļus biometāna pārrobežu tirdzniecībai. Tām būtu jānodrošina, ka publiskā atbalsta shēmas biometāna ražošanai ļauj ražotājiem uz laiku izstāties no šādām shēmām, lai, izmantojot biometāna pirkuma līgumus, pārdotu neatbalstītu biometānu patērētājiem citās dalībvalstīs. Dalībvalstīm attiecīgā gadījumā būtu jāapsver arī pāreja no atbalsta, kas balstīts uz ražošanu, uz pieprasījuma puses atbalstu.
- (13) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek izstrādāti vietējie siltumapgādes un dzesēšanas plāni, lai kartētu pieejamos tīras apsildes un dzesēšanas avotus un izveidotu riska mazināšanas shēmas atlikumsiltumam un atlikumaukstumam un

atjaunīgajai siltumenerģijai un dzesēšanas enerģijai, it īpaši centralizētajai siltumapgādei un dzesēšanai.

Briselē, 22.4.2026

*Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Dan Jørgensen*

